

Gevaar onder de graszoden

Emelten en aardrupsen knagen overdag aan de wortels van de graszode. Chemische bestrijding van deze larven is verboden of niet afdoende. Biologische bestrijding is een alternatief.

Tekst Joop Alkemade / Beeld DLV Adviesgroep

Emelten

In potten, borders en gazons in de tuin wordt vreetschade door emelten en aardrupsen vaak te laat opgemerkt. Vooral in gazons met veel emelten in de grond kan de schade ernstig zijn. Aantallen van 200-300 per m² veroorzaken kleine kale plekken, waardoor uiteindelijk de zode los ligt. Bij extreem veel emelten (800-1200 per m²) kan het gazon ook indirect schade oplopen. Kraaien, meeuwen en spreeuwen zijn dol op deze larven. Op zoek naar voedsel pikken deze vogels de zoden los.

Om er zeker van te zijn dat je te maken hebt met emelten en aardrupsen kun je 's avonds een natte jute zak plat op het gazon leggen. De larven die 's nachts aan jonge, bovengrondse plantendelen knagen, verschuilen zich zodra het licht wordt op vochtige, donkere plekken. Een deel van de larven kruipt dan onder de jute zak.

Emelten

Een emelt is de larve van de langpootmug. Hij is grijsbruin van kleur, 3 tot

4 cm lang en 0,5 cm dik. Hij heeft geen poten en zijn rusthouding is recht met een ingetrokken kop. Aan zijn achterlijf zit een krans van kleine uitsteeksels.

Half augustus verpoppen de larven zich. Na één tot twee weken komen de eerste langpootmuggen tevoorschijn. Een volwassen langpootmug legt vanaf eind augustus tot begin september zijn eieren.

Vanaf oktober voeden de pasgeboren emelten zich met sappige, jonge plantendelen. De schade is vanaf half maart goed zichtbaar. Bij een natte herfst is de aantasting groot. Bij droog herfstweer verdrogen de emelten. Vorst heeft geen effect op de emelt.

De levenscyclus van een emeltenpopulatie is ongeveer zeven jaar. Het afgelopen jaar zat de cyclus op zijn dieptepunt. Dit betekent dat de schade beperkt was. Dit jaar bouwt de populatie weer op.

Aardrups

De larve van de uilvlinder heet een aardrup. Hij is grijsbruin, vlezig en glad en kan 4 cm lang worden. In rust liggen de

larven spiraalvormig opgerold. Het geknaag van deze beweeglijke rups begint al vroeg in het voorjaar en gaat door tot ver in het najaar.

Uilvlinders leggen hun eieren van mei tot juli en in september en oktober. De rupsen overwinteren in de grond.

Bestrijding

De mogelijkheden voor chemische bestrijding zijn in Europa beperkt. Bovendien zijn de beschikbare middelen vaak niet effectief. Met onderhoudsmaatregelen kun je emelten en aardrupsen echter goed voorkomen. Zo worden door het verticuteren van de grasmat veel larven beschadigd of gedood. Wanneer er in de herfst veel langpootmuggen zijn, is beregenen of rollen van het gazon een optie. Hiermee bemoeilijk je het leggen van eieren.

Bij sportvelden, openbaar groen en particuliere tuinen wordt het aaltje *Heterorhabditis bacteriophora* regelmatig met succes ingezet. Deze biologische methode met nematoden is wel duur. ■